

Oodi hyvälle opettajille

Pääkirjoitus

Olin käsittämättömän onnekas koulussa. Minulle osui monta loistavaa matematiikan ja tietotekniikan opettajaa, useita hyviä, eikä yhtään huonoa. Toinen tulkinta tälle onnekkudelle on yksinkertaisesti vain suomalaisten opettajien kova taso.

Toisinaan kuulen kauhutarinoita omituisista pistevähennyksistä tai tyhjiksi kumitetuista matematiikan kirjan sivuista, koska oppilas on laskenut liian pitkälle. Välytin näiltä. Välytin myös valtavalta määrältä rutiinitehtävien toistoa. Rutiinitehtäviä tarvitaan, mutta rutiinitehtävien loputon toisto ei ole keino pitää yllä innostusta.

Tässä tekstissä en järkevästi voi käsitellä kaikkia loistavia opettajia, joten sivuutan esimerkiksi olympiavalmennuksen merkityksen. Sen uskon tehneeni jo aiemmin hyvin selväksi. Kotiolonikaan eivät matematiikan oppimisen kannalta olleet ihan tyypillisimmät mahdolliset. Tässä tekstissä keskityn niihin kolmeen opettajaan, joita ilman en välttämättä olisi päätenyt kilpailemaan, joita ilman en välttämättä olisi yliopistolla ja joita ilman en uskaltaisi yrittää uusia asioita.

Ala-asteen lopussa sain matematiikan opettajakseni Hannu Isolaurin. Hänen opetustekniikkansa oli yksinkertainen: Lyhyitä opetustuokioita taululla. Muun ajan laskimme. Minun näkökulmastani opetus oli loistavaa. Tätä samaa strategiaa olen käyttänyt olympiavalmennuksessa ja matematiikkakerhoissa. Kun painopiste oli omassa työskentelyssä, vahvistui laskurutiini ja lisäksi materiaalia sai edetä varsin omaan tahtiin. Kuulemma 20-30 sivua edellä sitä mitä luokassa käsiteltiin oli ihan ok. Hänen tärkein merkityksensä minulle oli kuitenkin se, että aiemmin en oikeastaan ollut tajunnut olevani mitenkään kovinkaan hyvä matematiikassa, ihan kohtuullinen kyllä verrattuna muihin koululaisiin, mutta that's it. Kun hän kuudennella luokalla ilmoitti hommaavansa minulle yläastekirjan lisätehtäväksi, tajusin, että tämä tyyppi ainakin uskoo minuun. Kuulemma tarkoitus oli ollut saada minulle 7. luokan kirja, mutta

vahingossa tulikin 9. luokan kirja. En valittanut. Vihdoinkin sain vastauksia kysymyksiin, joita olin miettinyt.

Yläasteella sain Sakari Ekon ja Kaisa Vähähyyppän. Heidän merkityksestään on mahdoton puhua riittävästi saati liikaa. Yläasteen aikana pääsin osallistumaan ensin kasiluokkalaisena MAOL:n peruskoulun kilpailuun, sitten ysiluokkalaisena lukiokilpailuun. Aina vanhojen haasteiden loppuessa löytyi jotain uutta: joku lisätehtävä tunnilla, lukiomateriaalia, mahdollisuus osallistua sanomalehtikilpailuun, mahdollisuus haastatella kosmologia sanomalehtikilpailutyötä varten, mahdollisuus tehdä tutkielma Tsiolkovskin laista ja niin edelleen. Tuntui, että mielikuvitus, viitseliäisyys ja kannustus eivät lopu koskaan. Itse asiassa viime kesänä viimeksi olen kysynyt neuvoa Kaisa Vähähyyppältä, koska olin saavuttanut oman järkeni ja tietämykseni rajat. Sain neuvot välittömästi ja niistä oli valtavasti hyötyä.

Näissä kaikissa opettajissa oli paljon yhtäläisyyksiä. Heidä yhdisti paitsi vahva oman alan osaaminen, oma toimiva opetustyyli ja innostus, myös viitseliäisyys ja kyky kannustaa. Osa ylimääräisistä asioista oli luultavasti työmäärältään suhteellisen pieniä kuten yksittäinen ylimääräinen matematiikan tehtävä tai yläastekirjan hommaaminen ala-asteelle. Kannustaminenkin on helppoa: muistaa kertoa oppilaalle missä asioissa hän on hyvä, kuten vaikka ratkaisujen selittämisessä, vaikka kuinka uskoisi, että oppilas on asiasta tietoinen itsensä. Tätä yritän opetella itse koko ajan. Osa opettajieni tekemistä asioista taas vaati huomattavaa oman ajan uhraamista kuten viikoksi sanomalehtikilpailun Euroopan finaaliin joukkueenjohtajana matkustaminen.

En luultavasti tajunnut silloin (jos tajuan vieläkään) miten paljon he kaikki tekivät. Kiitos. Kiitos myös kaikille muille opettajille.

Anne-Maria Ernvall-Hytönen